

رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۸۵۵/۲۵۱۷۶ مورخ ۱۴۰۲/۰۳/۳۱ و پیرو نامه شماره ۱۰۲/۳۷۲۵۳ مورخ ۱۴۰۲/۰۴/۰۳

طرح اصلاح موادی از قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی

که با اصلاحاتی در جلسه مورخ سی‌ام خرداد ماه یک‌هزار و چهارصد و دو به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است؛ و پیرو اعلام نظر این شورا، با توجه به نامه شماره ۱۰۴۲۵۰/۰۱۰۱ مورخ ۱۴۰۲/۰۴/۰۴ رئیس هیأت عالی نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی نظام - که عیناً به پیوست ارسال می‌گردد - در خصوص مغایرت این مصوبه با سیاست‌های کلی نظام، مصوبه در موارد مذکور در نامه این هیأت، مغایر بند ۲ اصل ۱۱۰ قانون اساسی شناخته شد.

سیامک ره‌پیک

جمهوری اسلامی ایران

مجلس تشخیص مصلحت نظام رئیس

بسمه تعالی

شماره ۱۰۴۲۵-۱۰۱-۱

تاریخ ۱۴۰۲/۴/۵

پوست دارود

حضرت آیتا... جنتی
دبیر محترم شورای نگهبان

سلام علیکم

پیرو نامه شماره ۱۰۴۲۰۲/۰۱۰۱ مورخ ۱۴۰۲/۳/۲۹ و در لجرای مقررات نظارت بر حُسن اجرای سیاست‌های کلی نظام و مطابق با ماده ۷ مقررات مذکور، مصوبات هیأت عالی نظارت بر حُسن اجرای سیاست‌های کلی نظام (جلسه مورخ ۱۴۰۲/۴/۴) در مورد طرح اصلاح موادی از قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی مصوّب مجلس شورای اسلامی، به شرح ذیل جهت اقدام مقتضی، طبق اصل یکصد و دهم قانون اساسی، ارسال می‌شود:

۱- ابهام ماده ۱۶ مصوبه همچنان باقی است، بنابراین با جزء ۳ بند ۹ سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری مبنی بر شفافیت و عدم ابهام طرح‌ها و لوایح قانونی مغایر است.

۲- مغایرت ماده ۵۳ مصوبه با بندهای ۱، ۱۰ و ۱۵ سیاست‌های کلی انتخابات و نیز اجزاء ۳ و ۱۰ بند ۹ سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری همچنان باقی است.

جدول تفصیلی مغایرت‌های فوق‌الذکر با سیاست‌های کلی نظام نیز به پیوست ارسال می‌گردد.

لزوم
صادق آملی لاریجانی
رئیس هیأت عالی نظارت

دبیرخانه شورای نگهبان

شماره ثبت: ۱۵ / ۳۷۲۷۲

تاریخ ثبت: ۱۴۰۲ / ۴ / ۵

کد پرونده:

ساعت ورود:

«باسمه تعالی»

موارد مفایرت نسخه اصلاحی معصوبه مجلسی در خصوص «طرح اصلاح موادی از
قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی» با سیاست‌های کلی نظام

مبات عالی نظارت

چهارم تیر ماه ۱۴۰۲

آخرین وضعیت	اصلاحیه مجلس (۱۴۰۲/۳/۲۰)	توضیح مغایرت	سیاست کلی موضوع مغایرت	متن ماده	ردیف
بقای مغایرت	ماده ۳۱ مکرر ۲ الحاقی به قانون موضوع ماده ۱۶ مصوبه به شرح زیر اصلاح می‌شود: «تظری» اضافه می‌شود. ۲- در تبصره عبارت «در چهارچوب قانون» بعد از عبارت ...	در تبصره ماده ۳۱ مکرر ۲ الحاقی، مفهوم عبارت «در صورتی که هیات مزبور نسبت به این تصمیمات نظری داشته باشد» مبهم است، بنابراین با جزء ۳ بند ۹ سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری مغایرت دارد.	جزء ۳ بند ۹ سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری و رعایت اصول قانون‌گذاری و قانون‌پویی و تعیین سازوکار برای التطبيق لوائح و طرح‌های قانونی با تأکید بر: - شفافیت و عدم ابهام	ماده ۱۶- یک ماده به‌عنوان ماده (۳۱ مکرر ۲) به قانون پیش‌شرح زیر الحاق می‌شود: ماده ۳۱ مکرر ۲- وظایف هیات اجرائی مرکزی، علاوه بر مواردی که در این قانون برعهده آنها گذاشته شده است، به‌شرح زیر است: ۱- مسؤلیت حسن اجرای فرایند اجرائی انتخابات در همه سطوح ۲- هماهنگی با نهادهای مرتبط در برگزاری انتخابات ۳- تصویر برنامه زمان‌بندی و اجرائی انتخابات با تأیید شورای نگهبان ۴- رسیدگی به موضوعات ارجاعی از سوی وزیر کشور تبصره- وزارت کشور موظف است کلیه تصمیمات خود در خصوص انتخابات را به اطلاع هیات اجرائی مرکزی برساند. در صورتی که هیات مزبور نسبت به این تصمیمات نظری داشته باشد، مراتب را فوراً به اطلاع وزیر کشور می‌رساند. وزیر کشور موظف است نظرات هیات را اجرا نماید. در غیر این‌صورت هیات اجرائی مرکزی مراتب را به هیات مرکزی نظارت گزارش خواهد داد. اجرائی تصمیمات هیات مرکزی نظارت الزامی است.	۱
بقای مغایرت	ماده ۹۶ الحاقی موضوع ماده ۹۳ مصوبه به شرح زیر اصلاح می‌شود:	اولاً محدود کردن حق‌شور نامزدها به یکی از دو صورت انفرادی یا فهرستی مغایر عدالت انتخاباتی مورد تأکید در بند ۱ جزء ۱	بند‌های ۱۰، ۱ و ۱۵ سیاست‌های کلی انتخابات:	ماده ۵۲- یک‌ماهه به‌عنوان ماده (۹۶) به قانون به- شرح زیر الحاق می‌شود: ماده ۹۶- در حوزه انتخابیه تهران، ری،	۲

	<p>ماده ۹۶- در حوزه انتخابیه تهران، ری، شمیرانات، اسلامشهر و پردیس، هر داوطلب تأیید صلاحیت شده (نامزد) می‌تواند به صورت منفرد و یا به عنوان عضو، صرفاً از یک فهرست، نامزد شرکت در انتخابات شود.</p> <p>الف. شرایط فهرست‌ها و عضویت در آنها</p> <p>۱. احزاب، جبهه‌ها و تشکلهای موافقند حداکثر تا هفتاد و دو ساعت قبل از شروع تبلیغات فهرست نامزدهای مدنظر خود را با رعایت تشریفات ماده (۳) این قانون به ستاد انتخابات کشور یا فرمانداری تهران اعلام کنند. چنانچه نامزد یا نامزدهای حاضر در فهرست‌ها به درخواست کتبی خود و تا بیست و چهار ساعت قبل از شروع تبلیغات انتخاباتی از فهرست خارج شوند، جبهه یا تشکل ارائه دهنده فهرست می‌تواند از میان سایر نامزدها تا زمان آغاز تبلیغات، با رعایت مفاد این ماده فهرست خود را تکمیل کند. در غیر این صورت احزاب، جبهه‌ها و تشکلهای حق تغییر فهرست ارائه‌شده را نخواهند داشت، مگر اینکه به دلایل قهری و خارج از اراده مانند فوت، نامزد یا نامزدهایی از فهرست مزبور حذف شوند. در این صورت حزب یا جبهه می‌تواند تا هفتاد و دو ساعت قبل از شروع اخذ رأی مطابق تشریفات مزبور، فهرست خود را تکمیل کند.</p> <p>۲. هر نامزد تنها مجاز به حضور در یک فهرست انتخاباتی</p>	<p>سیاست‌های کلی انتخابات است. ثانیاً در نظام تناسلی، به دلیل اولویت پیدا کردن فهرست‌های انتخاباتی بر شایستگی‌های فردی، احتمال انتخاب نامزدهای منفرد، ولو اینکه شایستگی زیادی داشته باشند، بسیار کاهش می‌یابد. این وضعیت با تأکید بند ۱۰ سیاست‌های کلی انتخابات بر شایسته‌گزینی منایزت دارد. ثانیاً در شیوه پیش‌بینی شده این ماده برای انتخابات تناسلی، رأی به افراد عضو فهرست، رأی به آن فهرست نیز محسوب می‌شود. در حالی که ممکن است هدف رأی‌دهنده صرفاً همان فرد مشخص باشد و نه فهرست متبوع وی. این وضعیت با حق انتخاب آزادانه افراد که در بند ۱۵ سیاست‌های کلی انتخابات مورد تأکید قرار گرفته، مغایرت دارد. رأیاً؛ شیوه پیش‌بینی شده برای برگزاری انتخابات مهم بوده و ترتیبات اجرایی آن مشخص نیست. این امر، موهبه را در مغایرت با جزء ۳ بند ۹ سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری قرار می‌دهد.</p>	<p>۱- تعیین حوزه‌های انتخاباتی مجلس شورای اسلامی و شوراهای اسلامی بر مبنای جمعیت و مقتضیات اجتماعات انتخاباتی و حداکثر عدالت انتخاباتی و همچنین شناخت مردم از نامزدها فراهم گردد</p> <p>۱۰- ارتقاء شایسته‌گزینی - همراه با زمینه‌ساز مناسب - در انتخاب داوطلبان نرالی شایسته جمهوری اسلامی ایران</p> <p>۱۵- پاسداری از آزادی و سلامت انتخابات و حق انتخاب آزادانه افراد و صیانت از آراء مردم به‌عنوان حق الناس در قانون‌گذاری، نظارت و اجرا و نیز رعایت کامل می‌طرفی از</p>	<p>شمیرانات، اسلامشهر و پردیس، هر داوطلب تأیید صلاحیت‌شده می‌تواند به‌صورت منفرد و یا به‌عنوان عضو از صرفاً یک فهرست، نامزد شرکت در انتخابات شود.</p> <p>دستورالعمل نحوه شکل‌گیری، زمان‌بندی آغاز فعالیت، انحلال و جابه‌جایی نامزدها بین فهرست‌ها و انصراف آنها از هر فهرست در هر دوره از انتخابات، حداقل یک‌ماه قبل از زمان آزادی تبلیغات نامزدها، توسط هیأت اجرایی مرکزی انتخابات تهیه، به‌روز شده و پس از تأیید هیأت مرکزی نظارت بر انتخابات توسط وزیر کشور ابلاغ می‌شود.</p> <p>در صورت عضویت هر نامزد در بیش از یک فهرست، آرای ایشان در تعیین سهم فهرست‌های دارای عضویت محاسبه نمی‌شود و آرای که یکجا به فهرست‌های ایشان داده شده به سید آرای این نامزد اضافه نمی‌شود و با ایشان ششبه به یک نامزد منفرد برخورد می‌شود.</p> <p>رأی‌دهندگان حوزه انتخابیه می‌توانند گزینه‌های مدنظر خود را با ترکیب‌های مختلف از بین نامزدهای منفرد و فهرستی تا سقف کرسیهای حوزه انتخابیه، انتخاب نمایند. مستقیم منفرد و فهرستی در حوزه انتخابیه به ترتیب زیر انتخاب می‌شوند:</p> <p>۱- پس از شمارش آرای کل نامزدها به-</p>
--	--	--	---	--

<p>است. ستاد انتخابات کشور و فرمانداری تهران در پذیرش و بررسی فهرست ها این موضوع را باید لحاظ کنند و مانع حضور افراد در بیش از یک فهرست شوند. در صورت عضویت نامزد در بیش از یک فهرست، کل آرای فهرستی و انفرادی وی ابطال می شوند.</p>	<p>خاستاً، تعیین نظام انتخاباتی متفاوت برای حوزه انتخابیه تهران، ری، شمیرانات، اسلامشهر و پردیس با عمومیت قانون که در جزء ۱۰ بند ۹ سیاستهای کلی نظام قانون گذاری مقابرت دارد.</p>	<p>سوی محدودان و ناظران و برخورد موثر با خاطیان</p>	<p>ترتیب بیشترین آراء رتبه بندی می شوند؛ ۲- سقف سهم کرسیهای افراد منفرد از کل کرسیهای حوزه از طریق تقسیم مجموع آراء صحیح مانع از افراد منفرد بر کل آراء صحیح مانع بدست می آید؛ ۳- نامزدهای منفرد (غیرفهرستی) که رتبه ای کمتر و یا مساوی با تعداد کرسیهای حوزه دارند تا سقف سهم تعداد کرسیهای افراد منفرد به عنوان منتخب حوزه معرفی می شوند؛ ۴- پس از کسر کرسیهای اختصاص داده شده به منتخبین منفرد (غیرفهرستی)، کرسیهای باقیمانده به منتخبین فهرستی اختصاص داده می شود؛ ۵- تعداد منتخبین هر فهرست، براساس نسبت (درصدی) از آراء صحیح مانع از آن فهرست به کل آراء صحیح مانع از همه فهرست ها ضرب در تعداد کرسیهای اختصاص داده شده به فهرست ها، به عنوان سهم آن فهرست تعیین می شود؛ ۶- منتخبین هر فهرست از بین نامزدهای آن فهرست به ترتیب بیشترین رأی در آن فهرست انتخاب می شوند.</p>
<p>۳. برای هر یک از نامزدها و یا فهرست احزاب، جبهه ها و تشکل ها، شناسه منظر می شود. رأی دهنده می تواند عنوان فهرست یا اسم نامزد یا نامزدهای مدنظر خویش و یا شناسه آنها را در برگ رأی درج کند. در صورت مقابرت اسم یا عنوان با شناسه، ملاک رأی، اسم یا عنوان فهرست است.</p>	<p>۹ اجزاء ۳ و ۱۰ بند ۹ سیاستهای کلی نظام قانون گذاری؛</p>	<p>رعایت اصول قانون گذاری و قانون نویسی و تعیین سازوکار برای الصیاق لوائح و طرح های قانونی با تأکید بر:</p> <ul style="list-style-type: none"> - شفافیت و عدم ابهام - عدالت محوری در قوانین و اجتناب از تبعیض ناروا، عمومی بودن قانون و شمول و جامعیت آن و حل الامکان پرهیز از استثنای قانونی. 	<p>۱- رأی دهنده باید یا به عنوان یک فهرست رأی دهد، یا به نامزد یا نامزدها اسم از منفرد یا از درون یک یا چند فهرست تا سقف کرسی ها انتخاب نماید. در صورتی که رأی دهنده نامزد را انتخاب کرده باشد، می تواند مابقی نامزدهای مدنظر خویش را از یک یا چند فهرست یا نامزدهایی خارج از فهرست ها صرفاً با درج نام نامزد (و نه فهرست آنها) انتخاب کند. در صورتی که رأی دهنده به صورت همزمان به یک فهرست (که نامزدهای آن فهرست به تعداد کرسی ها است) و نامزدها رأی دهد، رأی به</p>

	<p>فهرست ملاک بوده و رأی به نامزدها محاسبه نخواهد شد. همچنین اگر رأی دهنده به طور همزمان نام چند فهرست را در برگه رأی ثبت نماید، رأی باطله مانده محسوب می شود.</p> <p>۳. رأی هر نامزد شامل آرائی است که به صورت منفرد کسب کرده یا از طریق فهرست انتخابی موضوع این قانون به وی داده شده است. آرائی که فقط مشتمل بر عنوان یک فهرست انتخابی باشد، برای هر یک از نامزدهای آن فهرست، یک رأی محسوب می شود.</p> <p>ج الگوی تعیین مستخبران حوزه انتخابیه مستخبران به ترتیب زیر تعیین می شوند:</p> <p>۱. فهرست هایی که نسبت «مجموع آراء صحیح اخذ شده توسط نامزدهای عضو آن فهرست» تقسیم بر «مجموع آراء صحیح همه نامزدهای آن حوزه» ضربدر «تعداد کرسیهای آن حوزه» آنها کمتر از یک کرسی باشد، فاقد حد نصاب بوده و نامزدهای آنها مانند نامزدهای منفرد در نظر گرفته می شوند.</p> <p>۲. سقف «سهم نامزدهای منفرد» (شامل نامزدهای منفرد و نامزدهای فهرست های فاقد حد نصاب موضوع بند قبل) از کرسی های حوزه انتخابیه، معادل «مجموع آراء صحیح اخذ شده توسط نامزدهای منفرد» تقسیم بر «مجموع آراء صحیح همه نامزدهای آن حوزه» ضربدر «تعداد کرسیهای آن حوزه» است.</p>		<p>تعلق می گیرد. در این حالت سهم سایر فهرستها از تعداد کرسیهای باقیمانده مجدداً محاسبه می شود.</p>
--	--	--	--

	<p>نامزدهای منفردی که ۲۰ درصد آرای صحیح مانده‌ی رای دهندگان حوزه انتخابیه را کسب کرده باشند به ترتیب بیشترین رای و تا سقف عدد صحیح «سهام نامزدهای منفرد» به عنوان منتخب حوزه معرفی می‌شوند.</p> <p>۳. پس از کسر کرسی‌های اختصاص داده شده به منتخبان منفرد از کل کرسی‌های آن حوزه «کرسیهای باقیمانده» به منتخبان فهرستی دارای حد تصاب، اختصاص داده می‌شود.</p> <p>۴. ملاک «سهام هر فهرست» از کرسی‌های باقیمانده، معادل «مجموع آراء صحیح اخذ شده توسط نامزدهای عضو فهرست» تقسیم بر «مجموع آراء صحیح همه نامزدهای فهرستی دارای حد تصاب آن حوزه»، ضربدر «تعداد کرسیهای باقیمانده» است.</p> <p>۵. از هر فهرست به ترتیب هر نامزدی که بالاترین آراء را کسب کرده باشد تا سقف سهم آن فهرست به عنوان منتخب یا منتخبان شناخته می‌شود.</p> <p>تصوه ۱- در صورتی که سهم فهرست‌ها، به صورت اعتدالی باشد، در ابتدا سهم‌ها برابر با ارقام صحیح آن لحاظ می‌شود و کرسیهای باقیمانده به ترتیب به سهم‌دارای بالاترین اعتبار بدون در نظر گرفتن رقم صحیح، اختصاص می‌یابد. در صورت برابری همه ارقام اعتبار سهم‌ها، در جلسه مشترک هیأت‌های اجرایی و نظارت مرکز حوزه انتخابیه با انجام قرعه منتخب و با منتخبان باقیمانده به سهم یا سهم‌های برنده قرعه اختصاص داده</p>			
--	---	--	--	--

	<p>می شود. نمایندهی فهرست های ذینفع می توانند در مراسم قرعه کشی حضور داشته باشند.</p> <p>تبصره ۲- در صورت برابری آراء تمام و یا چند نفر از نامزدهای یک فهرست، در جلسه مشترک هیات های اجرایی و نظارت حوزه انتخابیه، منتخب یا منتخبان با قید قرعه انتخاب می شود. نامزدهای ذینفع یا نمایندگان آنها می توانند در مراسم قرعه کشی حضور داشته باشند.</p> <p>تبصره ۳- در صورتی که سهم یک فهرست، بیش از تعداد اعضای آن فهرست باشد، فقط به اندازه تعداد اعضا به آن فهرست کرسی تعلق می گیرد. در این حالت سهم سایر فهرست ها از تعداد کرسی های باقیمانده بر اساس سازوکار توزیع کرسی ها بین فهرستها مجدداً محاسبه می شود.</p> <p>تبصره ۴- در صورتی که حداقل دو فهرست حائز حداقل حد نصاب لازم نشوند، انتخابات مرحله دوم برگزار می شود. انتخابات مرحله دوم از میان حداقل دو فهرستی که حائز حداقل یک دوم حدنصاب لازم شده اند همچون دوره اول به صورت تناسبی برگزار می شود. در غیر اینصورت انتخابات مرحله دوم از میان دو فهرستی که حائز بیشترین حد نصاب شده اند، به صورت تناسبی برگزار می شود.</p> <p>تبصره ۵- انتخابات میان دوره ای در این حوزه مطابق مفاد ماده ۸ قانون برگزار می شود.</p>			
--	--	--	--	--